

Vető Orsolya Lia

Két lábbal az égen

Interjú

Kristina Schuldtal

Kristina Schuldt a kortárs figurális festészet egyik meghatározó képviselője. Munkáiban a gépek iránti vonzalmát élesen elváló, kontrasztos, szinte polírozott hatást keltő színátmenetekben megfogalmazó tubizmus¹ jellemzi, formai leleményeit a digitális képszerkesztő szoftverek nyújtotta képtorzítási lehetőségek szabadságát megidéző módon gondolja tovább. A felületek és formák azonban sosem válnak mechanikussá, Schuldt hajlékony alakjai a festészet eredendően szubjektív természetével és klasszikus erényeivel felvértezve komplex, képzeletbeli cselekmények tereiben keresik a helyüket.

VOL: A *Tanuló* című, gondolataiba mélyedő nőt ábrázoló portrén az éretlen gyümölcsök sárgászöldjére és feszes domborulataira emlékeztető ormótlan arc hűvös kék reflexekkel modellált, hullámzó hajtincsekkel és áramvonalas ujjbegyekkel egészül ki. E picassói fölényességgel kezelt, rugalmas formaalakítás a többszereplős kompozíciókon is megfigyelhető. Hogyan viszonyulsz a festészettörténet nyújtotta terjedelmes képi adatbázishoz?

Kristina Schuldt: Kamaszként nagyon szerettem a tanórák után könyvtárba járni. A polcok előtt sétálgatva mindig a könyvborítók alapján választottam a művészettörténetről szóló albumok közül. Bár akkor még nem rendelkeztem semmilyen festészettörténeti

tudással, zárásig maradtam, és addig nézgettem a kötetekben szereplő képeket, amíg szinte kívülről nem ismertem mindet. Ezek az ábrázolóással töltött délutánok nagyon inspirálóan hatottak rám. Otthon általában azzal zártam a napot, hogy a konyhapadlót műteremként használva saját festészeti tevékenységemmel foglalkoztam.

Természetesen ma már össze tudom kötni a festészeti referenciáimat a művészettörténet különböző korszakaival, de alapvetően nem erre fókuszálok. Olykor ugyan egy-egy motívumot idézetként átültetek a munkáimba, de alapvetően intuitív döntésekről van szó. Érezted magadat valaha úgy, mint egy picassói figura, akinek dekonstruálták a testét és az elméjét? Nézted már magadat kí-

vülről, azon gondolkodva, hogy vajon mi is történik itt tulajdonképpen? Számomra a festészet olyan emlékezési folyamat, melyben én magam is a művészettörténet alakítójaként veszek részt. A személyes szűrőkön keresztül elsajátított rengeteg vizuális információ talán egy kissé kaotikusan rendeződik a fejemben, de épp ettől olyan izgalmas az az alkotói procedúra, mely során bármi a felszínre kerülhet.

VOL: Műveid hősnői játékos könnyedséget, humort, ugyanakkor kilátástalanságot, szorongatottságot is sugallnak. Mintha szélmalomharcot vívnának valamilyen láthatatlan külső vagy belső ellenséggel, sziszifuszi tevékenységeik közepette mégis képesek megőrizni archaikus sérthetlenségüket. Hogyan írnod körül a képeid narratív rétegét?

KS: Fontos megemlítenem, hogy a festményeim elkészítése nagyon sok időt vesz igénybe. Ebből fakad, hogy általában több képen dolgozom egyszerre. A színekkel indítok, és csak utána kezdem tudatosítani a kompozíciót, de ebben a munkafázisban is az a jellemző, hogy még a magam számára sem feltétlenül tiszta, mit is szeretnék pontosan az adott műalkotásban megfogalmazni. Hagyom, hogy ahogyan zajlik az életem, párhuzamosan a festményeim is formálódjanak, kibontakozásuk során pedig egyre inkább átszövik őket a hétköznapi tapasztalataim. A narratív rétegeket tehát időben kiterjedt módon, több irányból érkező élmények formálják. A folyamat során elkezdek szimpátiát érezni a figuráim iránt, még akkor

Kristina SCHULDT
Fotó: Charlotte Sattler

←

is, ha néha bután viselkednek. Játékként képzelem ezt el, amelyben mindent kívülről szemlélek, és napról napra új nézőpontokat választva helyezkedem bele a fiktív szituációkba. A lényeg az, hogy megértsek minden lehetséges irányt. A figurák interakciói így olyan párbeszédnek terepévé válnak, amelyekben az egyes szereplők gyakran eltérő gondolatok vagy vélemények képviselőiként értelmezhetőek. A kompozíciók tehát belső kríziseket is szimbolizálhatnak, és nincs is jobb feloldása egy ilyen konfliktusnak, mint amikor festőként egy olyan alakot ábrázolok, aki nem tud festeni. Az alkotás egy módja annak, hogy feltérképezzük ezeket a láthatatlan dinamikákat.

VOL: A látvány akkurátus letapogatása helyett testi érzeteket mozgósító fikciókkal tágtírod a figurális festészet határait. Az emberalakok, a növények, a drapériák és a talányos történések színtereiként szolgáló táji és épített környezet elemei – már-már absztrakt módon – közös szövedékbe nőnek bele: nyújtózkodnak, elhajlanak, tekeregnek, összekapaszkodnak. Hogyan bomlik ki az alkotói folyamat során egy-egy kompozíció?

KS: A festés kezdeti szakasza, ahogy már említettem, teljesen intuitív számomra. Természetesen ez nem tartható fenn a végtelenségig az alkotás során. Korábban mindent a vászon felületén fogalmaztam meg, ott kerestem ki a tökéletes megoldásokat, de később elkezdtem bizonyos részleteket kü-

↑
 Kristina SCHULDT: *Szerelmes lány*,
 2013, olaj, tojástempera, vászon, 170×155 cm
 Sammlung Hildebrand, Lipcse
 Fotó: Uwe Walter
 A művész és a Galerie EIGEN + ART Leipzig/Berlin
 jóvoltából

lön papírokon megtervezni. Miután ezeket a motívumokat kivágtam, az aktuális vászon felszínének különböző pontjaira próbálgatva igyekeztem kitalálni a kompozíció pontos paramétereit. Mostanra egész gyűjteményem van ezekből a festészetem díszleteit és színpadi kelléktárát jelentő elemekből, melyek szinte szent dolgok számomra, és mindenhol ott hevernek a műtermemben.

Az utóbbi pár évben fejlesztettem ki ezt a munkamódszert. A történet egy rombuszformával indult, amit ide-oda pakolgattam az egyik festményem, majd az absztrakt idom egy okostelefon ábrázolásává alakult át. Azóta rengeteg, kezkről, cipőkről és sapkákról készült rajzot tartalmaz már a kollekción. Ezek számomra olyanok, mint a vizuális jelek vagy piktogramok, amelyek különböző utasí-

Kristina SCHULDT: *Mindenhol dombok*, 2013, olaj, tojástempera, vászon, 150×200 cm
Fotó: Josephine Walter

A művész és a Galerie EIGEN + ART Leipzig/Berlin jóvoltából

←

Kristina SCHULD: *Múzsza*, 2020,
olaj, tojástempera, vászon, 190x220 cm

Fotó: Uwe Walter

A művész és a Galerie EIGEN + ART Leipzig/Berlin
jóvoltából

←

tásokkal látják el a nézőt; egy pillanat alatt teljesen meg tudják változtatni egy adott festmény jelentésrétegeit, új kontextusok jönnek létre. Bár bizonyos mértékben a véletlennek is teret engedek, számomra fontos, hogy végül minden részletet kontroll alatt tartsak, amihez ez a metódus is hozzásegít. Talán éppen ezért van az, hogy a papírkellékeim közül többet trompe l'oeil módon meg is festettem néhány nagyobb táblaképeim esetében, egyfajta utalásként saját festészeti folyamatom e jelentős állomásaira. A kompozíció számomra azért kiemelten fontos, mert úgy gondolom, hogy a kép tagolásán keresztül mindent el lehet mesélni anélkül, hogy a mű bármilyen értelemben narratívává válna.

VOL: Mindez sajátos lendületet ad a képeidnek, mintha éppen előttünk zajlana a megjelenített cselekmény. Milyen képzettársításokat hordoz számodra a motívumok csőszerű torzítása?

KS: A hengeres képelemekre utalva tubizmának hívtam magamat már azelőtt, hogy megtudtam volna, hogy ezt a kifejezést egy francia kritikus, Louis Vauxcelles – aki egyébként a kubizmus megfogalmazója is volt – már használta a 20. század elején, mégpedig Fernand Léger festészetére vonatkozóan. Mindenki azt mondta nekem, ilyen, hogy tubizmus, nincsen... Pedig van! A csőszerű idomokkal való képi játék mindig egyfajta energia és testérettség közvetítéséről szólt számomra. Jelenlegi munkáimban ezekre a nagy, gömbölyded lábakra oszlopokként gondolok, amelyek szimbolizálhatják a stabilitást és a rendet, de a szétesést és a bizonytalanságot is.

VOL: A képterekben felfújót lufikként hőmpolygó végtagok és a pattanásig feszített felületek makulátlanságát gyakran megtöröd egy-egy, a festék anyagát kiemelő gesztussal vagy körvonallal. Hogyan találkozik a munkáidban a festék materialitása a testi tapasztalatokkal?

KS: Az alkotás során számomra a felület energetizálásának igénye az elsődleges, ami különböző képi megközelítések sajátos elegyében valósul meg. A festészetet bizonyos értelemben visszatartó művészi működéssel szemben megjelenik a festészeti proceszus középpontba emelésének gesztusa. A képfelszín alakító meditatív munka közben olykor az az érzésem, mintha egy varázsige hatása alatt állnék. Mivel számomra a festmény minden egyes négyzetcentiméterre jelentéssel telített, ezért a háttérben szereplő részleteknek is éppen annyi figyelmet szentelek, mint a kép többi, centrálisabb módon jelen lévő motívumának. Soha nem használok nagy ecseteket. Egy mérettel dolgozom, ami miatt a festés meglehetősen

időigényes, de a felületek meg is kívánják ezt. Ami a matéria szintjén továbbáryalja az alkotói gyakorlatomat, az a tojástempera sajátos érzéki minőségének kiaknázása. Ezt csupán fehér pigmentekkel keverem és azért alkalmazom, hogy a kivágott rajzok ábrázolása során megteremtsem azok sekély termélységének illúzióját a vászon síkján. Ez a technika lélettel teli hatással ruházza fel a festményeimet.

VOL: Milyen kérdések foglalkoztatnak a jelenleg is készülő munkáid kapcsán? Hol lesznek legközelebb láthatóak?

KS: Az utóbbi évben egy eltűnt vagy tán sosem létező univerzum elképzelése kezdett el foglalkoztatni. Olyan világra gondolok, amelyben nincsenek könnyek és felelőségek. Mintha gyerek vagy kamasz lennél, és nem is tudnál mást tenni, mint előrefelé tekinteni. Ehhez kapcsolódóan sokszor eszembe jutnak bizonyos Agatha Christie-krimik alapján készült Poirot-filmek – a *Nya-*

↑
Kristina SCHULD: *Elpusztíthatatlan*, 2020,
olaj, tojástempera, vászon, 170x130 cm
Fotó: Uwe Walter
A művész és a Galerie EIGEN + ART Leipzig/Berlin
jóvoltából

raló gyilkosok, *A rodoszi háromszög* vagy *a Halál a Níluson* – egyes jelenetei is, melyek különösen megfogtak festészetileg. Az egyik epizódban az égető napsugarak közt egy ókori templom épülete látható. A szerelmesek elvesznek az oszlopok illuzórikus terében, miközben felettük az égre egy sötét felhő feszül. Persze nem kizárt, hogy ezek az oszlopok újra lábakká alakulnak majd a vásznoimon, de ez csak a múteremben fog kiderülni. A legközelebbi önálló kiállításom októberben lesz a Hollandiában található, asseni Drents Múzeumban, illetve a következő, reményeim szerint élőben megrendezett Art Basel alkalmával teljesen új műveket tervezek bemutatni.

1 A tubizmus kifejezés Fernand Léger hengeres formákból építkező festészeti stílusa kapcsán született az 1910-es években.